

Бузьок

Михайло Яцків

Самиця бузька сиділа на ялиці і чистила пір'я. Витягала дзьобом зубреці в крилі і вигладжувала пух на грудях. Оглянула себе і сиділа тихо. Чиста і біла, як це лиш птиця може бути.

Перехилила голову і дивилася на небо. Хмари бовваніють, зближається осінь. Ген полинув гамірно ключ журавлів у вирій. Там тепліше. Вона чекає на самця, прилучаться до гурту і також полетять.

Загримів вистріл — птиця злетіла комить головою. Розщибається на гілляках і паде на землю. Страшна поява ловить її, скручує шию, вона борониться дзьобом і гине.

Діти увиділи, що тато несе великого птаха, і вибігли назустріч. Розбишака дав їм птицю, вони оглядають її і бавляться. Жінка шолопає пальцями під пір'я:

— Але яка вона худа, лиш жили та кістки, нема й крихти м'яса. Не знати, що з того за хосен; гріх лиш — село може згоріти.

— Це лиш дурні хлопці так кажуть, — замітив розбійник. — Ходжу вже цілий місяць по лісі, і ніде нічого не видно. Не мав що іншого робити, та й стрілив.

Птиця лежала на землі. Витягнені ноги, покровавлене пір'я злипалося, глина припала до нього.

Дітям наскучило бавитися, взяли і закопали її...

Над зрубом летів бузьок і розглядався пильно довкола, і Облетів зруб, облетів цілий ліс, знов вернувся, облетів колесом зо дві милі і змучений сів на ялицю. Підоймив голову вгору і клекотав. Кругом тишина, смуток і сутінь. Відпочив і трохи і полетів знову шукати своєї подружки. Прилетів у село на свою стріху і застав пусте, холодне гніздо. Сів і заклекотав з усієї сили. Пусто...

Коло призьби зашумотіло — то вітер шелеснув кукурудзинням.

Забіліло перед хатою — то світло мигнуло крізь вікно.

Замаячіло коло яблунки — ні, то полотно на жердці.

Вложив дзьоб під крило. Холодний вітер куйовдить пір'я. Нога стерпла. Витягнув другу, а ту зігнув під себе. Витягнув дзьоб і знов роззирався. Темно і пусто, лиш вітер шелестить.

Сховав голову в пір'я, посуятив верхами крил і знов умовк. Лиш пір'я на грудях підоймається й опадає.

— Пі-гі! Пі-гі!

Прокинувся і став розмахувати крильми і розглядатися. Темно, темно, темно, лиш крила шумлять.

Чайка пігикала далеко.

Ще більше скулився. Так холодно йому, що не міг знайти загіртку в собі... Став порошити дощ...

Суятить він, і літає, і шукає своєї подружки вже дев'ять днів. Ночує на тій ялиці в лісі,

де її смерть постигла, ночує на скирті і на оборозі серед гаю. Ночі студені, з бурями й дощами.

— Вже наших бузків не видно, — говорив мужик вечором у хаті.

— Ая, бідні птахи полетіли. Так, здається, осінь. От, усе веселіше було, поки вони були.

А бузюк прилетів і сів на стріху.

Зіслаб. Їсти не міг і не мав часу. Клонить головою і присідає, бо ноги ослабли.

Рано почув шум над собою, отворив очі — громада бузків колує.

Хотів розняти крила — і покотився долі стріхою на обійстя.

— Ади, що воно є! Певно, хтось самицю вбив! Бідна птаха, аж серце дереться. Мало ще всякого смутку...

— О, вже той чоловік не варт жити, що на таку невинну пташу важить! Бог би його скарав!

1901